

11.3.2011

PAZIŅOJUMS KOMITEJAS LOCEKĻIEM

(29/2011)

Temats: Zviedrijas Karalistes Riksdāga pamatots atzinums par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem („Regula par vienotu TKO”)
(COM(2010)0799 – C7-0008/2011 – 2010/0385(COD))

Saskaņā ar 2. protokola par subsidiaritātes principa un proporcionālītātes principa piemērošanu 6. pantu ikviens valsts parlaments astoņās nedēļās no leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas dienas var nosūtīt Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas priekšsēdētājam pamatotu atzinumu, kurā paskaidrots, kāpēc tā uzskata, ka attiecīgais projekts neatbilst subsidiaritātes principam.

Saskaņā ar Eiropas Parlamenta Reglamentu Juridiskā komiteja ir atbildīga par subsidiaritātes principa ievērošanu.

Pielikumā informācijai pievienots Zviedrijas Karalistes Riksdāga pamatots atzinums par iepriekš minēto priekšlikumu.

2. PIELIKUMS**Zviedrijas Riksdāga pamatots atzinums**

Zviedrijas Riksdāgs ir izvērtējis subsidiaritātes principa piemērošanu Komisijas priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju un paredz īpašus noteikumus dažiem lauksaimniecības produktiem (Regula par vienotu TKO) (COM(2010)799 galīgā redakcija). Rezultāts izklāstīts Vides un lauksaimniecības komitejas Ziņojumā Nr. 2010/11:MJU21 par pārtikas izdalīšanu vistrūcīgākajām personām Eiropas Savienībā un citiem jautājumiem — tirgu kopīga organizācija. Riksdāgs uzskata, ka aplūkojamais priekšlikums zināmā mērā ir pretrunā subsidiaritātes principam.

Vispirms Riksdāgs atgādina Komisijai savu iepriekšējo atzinumu par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1290/2005 un Regulu (EK) Nr. 1234/2007 attiecībā uz pārtikas izdalīšanu vistrūcīgākajām personām Eiropas Savienībā (COM(2010)486 galīgā redakcija), kas sniegts Vides un lauksaimniecības komitejas Ziņojumā Nr. 2010/11:MJU7 par pārtikas izdalīšanu vistrūcīgākajām personām Eiropas Savienībā. Riksdāgs uzskatīja, ka priekšlikums ir pretrunā subsidiaritātes principam. Attiecībā uz aplūkojamo priekšlikumu komiteja norāda, ka tajā iekļauts Komisijas iepriekšējais priekšlikums. Dokumenta 17.–19. punkts atbilst iepriekšējam priekšlikumam, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1290/2005 un Regulu (EK) Nr. 1234/2007 attiecībā uz pārtikas izdalīšanu vistrūcīgākajām personām Eiropas Savienībā (COM(2010)486 galīgā redakcija).

Minētajā jautājumā ir daudz neskaidrību. Nav iespējams skaidri konstatēt, kādas izmaiņas veiktas attiecībā pret spēkā esošo regulu. Būtiski trūkumi konstatējami arī Komisijas veiktajā priekšlikuma analīzē attiecībā uz subsidiaritātes principu. Komisija paziņo (24. apsvērumš):

Kopējās lauksaimniecības politikas mērķos, kas definēti Līguma 39. panta 1. punktā, paredzēts stabilizēt tirgus, kā arī nodrošināt to, ka patērētāji piedāvātos produktus saņem par samērīgām cenām. Gadu gaitā saskaņā ar shēmu īstenotie pārtikas izdalīšanas pasākumi ir lielā mērā palīdzējuši sasniegt abus šos mērķus. Arī turpmāk pasākumiem, kas tiek īstenoti saskaņā ar shēmu, vajadzētu garantēt to, ka tiek sasniegti kopējās lauksaimniecības politikas mērķi, kā arī vajadzētu palīdzēt sasniegt kohēzijas mērķus. Tomēr, tā kā kopējā lauksaimniecības politikā ir pakāpeniski veiktas reformas, secīgi ir samazinājušies arī intervences krājumi un preču klāstā pieejamie produkti. Tāpēc arī tirgu uzpirkšanai vajadzētu būt pastāvīgam shēmas nodrošinājuma avotam.

Riksdāgs apšaubā Komisijas skaidrojumu, ka tirgu uzpirkšana pārtikas izdalīšanai vistrūcīgākajām personām uzskatāma par tirgus stabilizēšanu un ka tādējādi patērētājiem tiek nodrošināta iespēja iegādāties piedāvātās preces par samērīgu cenu saskaņā ar Līguma 39. panta 1. punktu, kā Komisija norādījusi priekšlikumā.

Riksdāgs uzskata, ka aplūkojamais Komisijas priekšlikums ietver to, ka kopējās lauksaimniecības politikas mērķi tiek nepārprotami paplašināti un attiecināti uz sociālās politikas pasākumiem, kurus finansē no budžeta līdzekļiem, kas paredzēti lauksaimniecības politikai. Tāpēc Riksdāgs asi kritizē Komisijas priekšlikumu. Riksdāgs gan uzsver, gan atkārtoti pauž uzskatus, kas minēti jau iepriekš sniegtā atzinumā par šo jautājumu.

Riksdāgs vēlreiz atgādina, ka saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantu Savienība darbojas tikai to kompetenču robežās, ko tai Līgumos piešķirušas dalībvalstis, lai sasniegtu tajos paredzētos mērķus. Kompetence, kas Līgumos nav piešķirta Savienībai, paliek dalībvalstīm. Tāpat vajadzētu atcerēties, ka tiesa vairākkārt norādījusi, ka juridiskais pamats kādam Kopienas tiesību aktam jāizvēlas, ņemot vērā objektīvus kritērijus, kas var būt jautājums izskatīšanai tiesā. Citu starpā šādi kritēriji ir arī tiesību akta mērķis un saturs.

Kas attiecas uz pārtikas izdalīšanu vistrūcīgākajām personām Savienībā, Riksdāgs secina, ka ir paredzēts grozīt intervenču krājumu izmantošanas režīmu, ko ieviesa pirms vairāk nekā 20 gadiem. Režīms ir minēts arī Regulas, ar ko izveido lauksaimniecības tirgu kopīgu organizāciju (Regula (EK) Nr. 1234/2007), 27. pantā, apakšiedaļā „Intervences produktu realizācija”. Iemesls šā režīma ieviešanai ir izklāstīts minētās regulas 18. apsvērumā, kur teikts: „Dažādu lauksaimniecības produktu intervences krājumu dēļ Kopienai ir pieejami līdzekļi, lai sniegtu ievērojamu palīdzību vistrūcīgākajiem cilvēkiem Kopienā. Kopienas interesēs ir ilgstoši izmantot šo iespēju, kamēr, veicot attiecīgus pasākumus, šīs rezerves ir samazinātas līdz parastam līmenim”.

Tāpat kā Komisija, arī Riksdāgs norāda, ka, tā kā pēdējos gados ir ievērojami pārskatīta kopējā lauksaimniecības politika un primārais mērķis vairs nav palielināt produktivitāti, bet ilgtermiņā uzlabot lauksaimniecības ilgtspēju, rezerves ir ievērojami samazinājušās. Tādēļ Komisija ierosina ieviest jaunu pārtikas izdalīšanas sistēmu, kas būtu paredzēta vistrūcīgākajām personām un kas nebūtu atkarīga no attiecīgu intervences krājumu esamības.

Attiecībā uz Komisijas ierosinātajiem grozījumiem Riksdāgs uzskata, ka tā pasākuma, uz kuru attiecas izskatāmais priekšlikums, proti, pārtikas izdalīšana vistrūcīgākajām personām Savienībā, mērķis ir mainījies no veida, kā izmantot intervences krājumus, uz tādas sistēmas izveidi, kas nodrošinātu vistrūcīgākās personas Savienībā ar uzturvielām bagātu pārtiku. Riksdāgs norāda, ka tādējādi pasākums no lauksaimniecības politikas pasākuma ir kļuvis par sociālās politikas pasākumu. Tādēļ Riksdāgs uzskata, ka priekšlikuma juridiskais pamats ir nepareizs, jo ne ierosinātā tiesību akta mērķis, ne saturs neatbilst kopējās lauksaimniecības politikas mērķiem. Var uzskatīt, ka tiesību akts, kura pamatā ir sociālās politikas mērķis apgādāt vistrūcīgākos ar pārtiku, būtībā atbilst Savienības mērķiem. Tādējādi saskaņā ar Padomes juridisko dienestu Riksdāgs norāda, ka Komisija par šā priekšlikuma juridisko pamatu var izvēlēties LESD 352. pantu. Tomēr Riksdāgs atgādina, ka LESD 352. pants nosaka:

„Ja Savienības rīcība izrādītos nepieciešama saskaņā ar Līgumos noteiktajām politikas jomām, lai sasniegtu kādu no Līgumos noteiktajiem mērķiem, un tajos nav paredzētas vajadzīgās pilnvaras, Padome pēc Komisijas priekšlikuma un ar Eiropas Parlamenta piekrišanu vienprātīgi pieņem vajadzīgos pasākumus.”

Riksdāgs uzskata, ka ierosinātos pasākumus nekādā gadījumā nevar uzskatīt par nepieciešamiem, lai sasniegtu kādu no Līgumā minētajiem mērķiem. Tieši pretēji, Riksdāgs uzskata, ka ierosinātie pasākumi ir pretrunā subsidiaritātes principam un ka tādēļ nav pamata Savienības līmenī pieņemt pasākumus par pārtikas izdalīšanu vistrūcīgākajām personām Savienībā.

Līgumos noteikts, ka par sociālo politiku galvenokārt atbild dalībvalstis. Tas jo īpaši attiecas uz atbalstu personām, kuras var uzskatīt par vistrūcīgākajām Savienībā. Saskaņā ar LESD 4. pantu Savienība daļa kompetenci ar dalībvalstīm sociālās politikas jomā attiecībā uz Līgumā minētajiem aspektiem. Riksdāgs norāda, ka šie aspekti galvenokārt attiecas uz darbaspēka brīvu pārvietošanos. Katra dalībvalsts ir atbildīga par nabadzības un sociālās atstumtības izskaušanu, kā arī par atbalsta sniegšanu vistrūcīgākajiem. Šo atbildību bieži daļa

iestādes reģionālā un vietējā līmenī. Atbilstoši subsidiaritātes principam, jomās, kuras nav ekskluzīvā Savienības kompetencē, Savienība rīkojas tikai tad, ja dalībvalstis valsts vai reģionālā un vietējā līmenī nevar sasniegt ierosinātās darbības mērķus, bet ierosinātās darbības apmēra vai seku mēroga dēļ tie ir labāk sasniedzami Savienības līmenī. Riksdāgs nespēj rast nevienu iemeslu, kādēļ šajā priekšlikumā plānotā pasākuma mērķis būtu labāk sasniedzams Savienības līmenī.

Visbeidzot, Riksdāgs uzskata, ka vienīgais iemesls pārtikas palīdzības ieviešanai pirms 20 gadiem bija tāds, ka toreiz bija pieejami intervences krājumi, kurus gribēja izmantot vislabākajā veidā. Patlaban šāda pamatojuma vairs nav, jo intervences krājumi drīzumā būs iztukšoti. Ne ierosinātā tiesību akta mērķis, ne saturs neatbilst kopējās lauksaimniecības politikas mērķiem. Līdz ar to priekšlikuma juridiskais pamats ir nepareizs.

Aplūkojamā jautājumā ir vēl dažas neskaidrības. Nav iespējams skaidri konstatēt, kādas izmaiņas veiktas attiecībā pret spēkā esošo regulu. Būtiski trūkumi konstatējami arī Komisijas veiktajā priekšlikuma analīzē attiecībā uz subsidiaritātes principu. Riksdāgs uzskata, ka Komisijas priekšlikums ietver to, ka kopējās lauksaimniecības politikas mērķis tiek nepārprotami paplašināts un attiecināts uz sociālās politikas pasākumiem, kurus finansē no budžeta līdzekļiem, kas paredzēti lauksaimniecības politikai.

Tāpēc Riksdāgs uzskata, ka tā priekšlikuma daļa, kas attiecas uz pārtikas izdalīšanu vistrūcīgākajām personām Savienībā, ir pretrunā subsidiaritātes principam. Ierosinātā pasākuma mērķus pietiekamā apmērā valsts vai reģionālā un vietējā līmenī var sasniegt dalībvalstis. Turpretim, raugoties no subsidiaritātes aspekta, Riksdāgam nav nekādu iebildumu pret pārējām Komisijas priekšlikuma daļām, kas attiecas uz pielāgošanos jaunajām lēmumu pieņemšanas procedūrām, kas ir saskaņā ar Lisabonas līgumu.

Iespriests: *Eländers, Vällingby* 2011